

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 17

5 березня 2013 р.

РЕЗОНАНС

**Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу "Україна: події, факти, коментарі"**

№ 17 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту)
Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
Аналітичний ракурс	
Пальчук В.	
XVI саміт Україна – ЄС: крок на зближення	5
Потіха А.	
Перспективи майбутніх виборів мера столиці	19
Законодавча влада	30
Виконавча влада	35
Політика	44
Економіка	48
Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	52

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Робочий візит Президента України В. Януковича до Російської Федерації

4 березня Президент України В. Янукович здійснив робочий візит до Російської Федерації, під час якого провів переговори з Президентом Росії В. Путіним у заміській резиденції Завидово у Тверській області.

Нагадаємо, візит В. Януковича до Росії планувався ще в грудні 2012 р., але в останній момент був відкладений через неузгоджені технічні деталі, пов'язані з організацією енергетичної співпраці України і Росії. Сторони заявили про необхідність додаткових консультацій на експертному рівні.

Ще перед початком зустрічі глави держав підтвердили очікувану тематику переговорів – можливість участі України в Митному союзі та можливість участі Росії в управлінні українською газотранспортною системою.

Також напередодні зустрічі речник Президента РФ Д. Песков повідомив, що жодних документів за підсумками зустрічі підписувати не планується.

На початку розмови глава Української держави наголосив на важливості регулярних зустрічей на найвищому рівні. «У нас після останнього саміту, який був у Ялті, практично за всіма напрямками почали виконуватися рішення, які ми з Вами ухвалили», – сказав Президент України. Водночас В. Янукович зазначив, що завжди накопичуються питання, які потребують певних коректив.

Також Президент України повідомив журналістам, що має намір обговорити «питання подальшого просування вперед по всім проблемам, у тому числі і по газовим». «Думаю, сьогодні ми повинні просунутися вперед у вирішенні цих питань», – сказав В. Янукович, відзначивши, що українські і російські фахівці на рівні робочих груп «вже досить глибоко просунулися». «І нам пора підвести підсумки цих переговорів», – сказав Президент України.

Окрему увагу глава Української держави звернув на питання розвитку економічної інтеграції та співпраці України з Митним союзом. При цьому Президент України заявив, що формат участі Києва в Митному союзі має визначатися на чотиристоронніх переговорах, із залученням усіх учасників об'єднання, тоді як зараз Україна веде переговори лише з Росією.

В. Янукович підтвердив зацікавленість Києва у тому, аби «розглянути документи, напрацьовані Митним союзом». «Тому що розмов дуже багато, експерти багато чого кажуть, дають різні прогнози, є і противники. Загалом, іде процес, я би сказав, більше політичний, ніж економічний», – заявив український Президент.

Він наголосив, що нині мова не йде про те, щоб «ухвалити рішення про вступ до Митного союзу і одразу вступити».

На це Президент Росії В. Путін відповів, що участь України в Митному союзі є «політичним вибором самої України», до якого у Росії «ставитимуться з повагою». Водночас він нагадав, що від 2015 р. країни Митного союзу закриють свої кордони для іноземної робочої сили і що вільне пересування працівників відбуватиметься лише в межах союзу.

Президент РФ також навів розрахунки російських експертів про те, що участь України в Митному союзі дасть можливість збільшити її ВВП від 1,5 % до 6,5 % «залежно від глибини інтеграції».

Переговори президентів пройшли за зачиненими дверима і без підсумкової прес-конференції. Також за результатами переговорів у Завидово не оприлюднено жодної заяви.

Як повідомили російські інформаційні агенції, президенти не досягли порозуміння з головного питання порядку денного – ціни на імпорт російського газу для України.

Також речник російського Президента Д. Песков відмовився відповісти на запитання журналістів, чи планується продовження діалогу президентів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 4.03; BBC Ukrainian. – 2013. – 4.03*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

В. Пальчук, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
канд. наук із соц. комунікацій

XVI саміт Україна – ЄС: крок на зближення

25 лютого 2013 р. у Брюсселі за участі Президента України В. Януковича, Президента Європейської Ради Германа ван Ромпея та Президента Європейської комісії Жозе Мануеля Баррозу відбулося пленарне засідання XVI саміту Україна – ЄС. У складі української делегації також були: глава Адміністрації Президента С. Львовчкін, віце-прем'єр Ю. Бойко, міністр закордонних справ Л. Кожара, міністр юстиції О. Лавринович, міністр енергетики й вугільної промисловості Е. Ставицький.

Регулярні саміти Україна – ЄС є ключовим елементом двостороннього діалогу, який дає змогу сторонам на найвищому політичному рівні підсумовувати поточні результати співпраці, визначати пріоритети партнерства та узгоджувати подальші спільні кроки.

Головною темою для обговорення під час нинішнього саміту стала перспектива укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і кроки, які сторони планують здійснити з метою її підписання на Вільнюському саміті ініціативи «Східне партнерство» наприкінці листопада поточного року.

Під час заходу офіційний Київ запевнив, що з часу проголошення курсу на євроінтеграцію прагнення України наблизитися до об'єднаної Європи лише зміцнювалися. Зокрема, глава Української держави В. Янукович наголосив, що, розвиваючи партнерство з ЄС, Україна досягла значних успіхів у процесі євроінтеграції. «Нинішнього року ми повинні зробити вирішальний крок на цьому шляху – підписати Угоду про асоціацію між Україною та ЄС», – зазначив він. За його словами, українська влада налаштована докласти максимум зусиль для досягнення цієї стратегічно важливої мети. На

переконання В. Януковича, угода не лише закріпить незворотність європейського поступу, а й стане ефективним інструментом для проекту реалізації комплексу всеохоплюючих внутрішніх реформ. Президент України зазначив, що ця угода є важливою і в контексті подолання економічних викликів, чому сприятиме всеохоплююча зона вільної торгівлі. «Нашим спільним завданням є підписання Угоди про асоціацію під час саміту “Східного партнерства” в листопаді 2013 р. та якнайшвидший початок її застосування», – підкреслив він.

Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей у свою чергу зазначив, що сьогодні перед Україною та ЄС є конкретний план розвитку відносин, а саме – Угода про асоціацію, яка включає глибоку та всеохоплюючу зону вільної торгівлі. «Ми повинні працювати для того, щоб 2013 р. став визначальним у відносинах України і ЄС», – зазначив він. Герман ван Ромпей також додав, що ефективна реалізація взятих Україною зобов'язань сприятиме успішному проведенню саміту «Східного партнерства» наприкінці листопада, «під час якого, сподіваюся, ми зможемо отримати видимий результат для України».

Президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу також зауважив, що завдяки Угоді Україна зможе отримати доступ до ринків ЄС. «Підписання Угоди – це наша мета. Ми завжди готові допомагати Україні», – додав він.

Також особливу увагу під час зустрічі в Брюсселі було присвячено питанням запровадження безвізового режиму поїздок громадян України до Європейського Союзу та виконання відповідного Плану дій нашою країною. За словами глави Української держави, для її громадян залишається актуальним питання лібералізації візового режиму. На сьогодні Україна фактично завершила виконання першого етапу Плану дій з лібералізації візового режиму з країнами Євросоюзу. «Незабаром ми представимо на розгляд Європейської комісії свою останню доповідь щодо прогресу в цій сфері», – повідомив В. Янукович. Він висловив сподівання, що ця доповідь сприятиме ухваленню рішення Європейським Союзом про перехід до другої фази виконання Україною зазначеного Плану. Президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу підтвер-

див, що в першій фазі процесу лібералізації візового режиму «досягнуто значного прогресу».

Зокрема, п 15 Спільної заяви XVI саміту Україна – ЄС присвячений саме цьому питанню. У ньому зазначено, що сторони приділили особливу увагу мобільності громадян, підтверджуючи спільні зобов'язання просуватися до безвізового режиму у встановленому порядку, щойно будуть створені умови для добре керованого та безпечного пересування людей. Вони позитивно відзначили прогрес України в реалізації першої фази Плану дій щодо лібералізації візового режиму та активізацію зусиль з метою досягнення відповідних критеріїв. Вони сподіваються на швидке набрання чинності Угоди про внесення змін до Угоди про спрощення оформлення віз, що була підписана в липні 2012 р., з метою подальшого спрощення видачі віз українським громадянам.

У межах заходу сторони також обговорили шляхи активізації секторального співробітництва, насамперед у сфері енергетики. Під час саміту Президент України В. Янукович наголосив на важливості посилення співпраці в енергетичній сфері. «Україна здійснює кроки з метою посилення енергетичної незалежності. Разом з тим виключне значення для нас має підтримка з боку ЄС, передусім у питанні модернізації ГТС», – констатував Президент України.

У свою чергу, європейська сторона висловила підтримку в питанні диверсифікації поставок газу до України. «Євросоюз обіцяв допомогу в питанні диверсифікації поставок газу. Ідеться про країни-сусіди – Словаччину, Польщу», – зазначив міністр енергетики Е. Ставицький. За його словами, ціна на газ із цих країн буде визначатися, виходячи з цін спотового ринку. Україна також запропонувала єврокомісарам розглянути питання тристороннього консорціуму з управління українською газотранспортною системою. «Ми розглядаємо усі варіанти оренди нашої ГТС. Але все буде відбуватися прозоро, відверто, це не буде під килимом», – додав міністр. Е. Ставицький також відкинув чутки про вихід України з Європейського енергетичного співтовариства. «Це питання не розглядається», – зазначив він.

Результат переговорів з даної теми відображений у п. 13 Спільної заяви XVI саміту Україна – ЄС. Зокрема, у ньому йдеться, що лідери взяли до уваги сьомий спільний звіт про виконання Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері енергетики і підтвердили, що Україна як транзитна держава залишається надійним партнером ЄС, який прагне забезпечувати стабільне і безпечне постачання газу у Європу. Вони також наголосили на важливості газотранспортної системи України для транспортування газу в держави-члени ЄС. ЄС продовжуватиме свою підтримку модернізації української ГТС як ключової частини європейської мережі і підтримуватиме Україну в інтенсифікації діалогу з міжнародними фінансовими інституціями для надання першої позики на реалізацію першочергового проекту з транзиту газу «Реконструкція лінійних споруд газопроводу «Уренгой – Помари – Ужгород (перша черга)». У цьому контексті будуть проведені спільні круглі столи високого рівня з метою просування розвитку регіонального ринку газу із залученням відповідних держав ЄС, фінансових інституцій і компаній. Лідери із задоволенням відзначили, що з листопада 2012 р. Україна поєднана з ринком газу ЄС завдяки ефективному постачанню газу в обох напрямках. Нещодавні інвестиції європейських енергетичних компаній в Україну були оцінені як позитивний факт у контексті поєднання України з європейським ринком. Лідери привітали прогрес України у виконанні зобов'язань згідно з Договором про заснування Енергетичного співтовариства та визнали необхідність подальших зусиль для виконання всіх зобов'язань. Сторони погодилися і надалі підтримувати енергетичне співробітництво, засноване на принципах солідарності та взаємної вигоди. Вони також привітали повноцінну участь України в проведенні ядерних «стрес-тестів» відповідно до стандартів ЄС і сподіваються на швидке остаточне погодження умов надання кредитів ЄБРР і Євратому на модернізацію атомних електростанцій в Україні.

На порядку денному зустрічі на найвищому рівні також окреслився ряд питань міжнародного та регіонального співробітництва. З огляду на поточне головування Української держави в ОБСЄ відбулося обговорення можливих параметрів

взаємодії з ЄС у контексті підтримки реалізації пріоритетів українського головування. У п. 16 Спільної заяви XVI саміту Україна – ЄС зазначено, що «Україна має хороші можливості виступати об'єднуючою ланкою в ОБСЄ та спрямувати керівництво організацією у спосіб, що підтримуватиме та зміцнюватиме її інституційно. Вони висловили спільні погляди щодо процесу придністровського врегулювання та очікують на позитивну динаміку переговорів у форматі «5+2». Вони також висловили задоволення щодо участі України в місіях СПБО».

У рамках XVI саміту Україна – ЄС підписано ряд документів:

– Адміністративна домовленість між Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Генеральним директором Європейської комісії з питань торгівлі стосовно неформального діалогу щодо бізнес-клімату, яка започатковує неформальний діалог між Україною та ЄС щодо бізнес-клімату в контексті сприяння збільшенню двостороннього товарообігу та ефективного вирішення питань у сфері торгівлі та інвестицій шляхом своєчасного обміну інформацією між органами державної влади та в тісній співпраці з представниками бізнесу;

– Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським Союзом та Кредитна Угода між Україною, Національним банком України та Європейським Союзом щодо отримання макрофінансової допомоги ЄС на суму до 610 млн євро, які регулюють порядок виділення для України кредитної лінії від Європейського Союзу на суму до 610 млн євро, що мають бути спрямовані на стабілізацію фінансово-економічної системи нашої держави;

– Сьомий спільний звіт Україна – ЄС стосовно виконання Меморандуму між Україною та Європейським Союзом про порозуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі, який містить звіт за 2012 р. про прогрес, досягнутий Україною та ЄС у питанні зближення енергетичних ринків на виконання Меморандуму між Україною та Європейським Союзом про порозуміння щодо співробітництва в енергетичній галузі;

– Протокол за підсумками зустрічі міністра енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицького та комісара ЄС з енергетичних питань Г. Оттінгера від 21 лютого 2013 р.

Українська сторона позитивно оцінила результати XVI саміту Україна – ЄС, що відбувся в Брюсселі. «Нинішній саміт став важливим етапом у двосторонніх відносинах України та ЄС, і я в цілому задоволений його результатами. Ми розуміємо наші цілі та маємо чіткий план спільних дій», – зазначив Президент України В. Янукович. Він запевнив, що в результаті переговорів сторін Україна та Європейський Союз підтвердили налаштованість докласти зусиль для підписання Угоди про асоціацію в листопаді цього року. При цьому В. Янукович запевнив європейську сторону, що Україна докладе усіх зусиль, щоб визначені завдання були виконані якісно й вчасно. Він також висловив сподівання «на такий самий відповідальний крок і з боку ЄС».

Президент України також поінформував європейську сторону про виконання першочергових завдань, які постали перед українською владою в контексті проведення внутрішніх реформ та подальшої європейської інтеграції. «Ми детально обговорили кроки України в напрямку вдосконалення виборчого законодавства та системи правосуддя», – зазначив В. Янукович. Він висловив упевненість, що важливу роль у цьому контексті відіграватиме започаткований нещодавно діалог Україна – Європейський Союз з питань реформування правосуддя. «Я наголосив на відкритості України до обговорення з європейськими партнерами найскладніших тем», – наголосив глава Української держави. У цьому контексті було позитивно відзначено можливості, які надає сторонам спілкування в рамках діяльності Моніторингової місії Європейського парламенту під керівництвом Кваснєвського та Кокса. «Я підтвердив свою підтримку щодо її подальшої роботи», – підкреслив В. Янукович.

За словами глави Української держави, європейською стороною відзначено прогрес у виконанні Україною Порядку денного асоціації Україна – ЄС. В. Янукович наголосив, що Україна, серед іншого, вжила заходів з реформування системи управління державними фінансами. «Це дозволило нам сьогодні остаточно узгодити питання надання Україні макрофінансової допомоги Європейського Союзу», – повідомив Президент. За його словами, задля посилення взаємодії щодо

покращення інвестиційного середовища в Україні та з огляду на очікуване створення поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, було зроблено ще один крок – підписано спільний документ щодо започаткування діалогу Україна – ЄС із питань бізнес-клімату.

У свою чергу Президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу висловив наміри ЄС до подальшої політичної інтеграції з Україною. «Ми мали дуже відкритий і конструктивний обмін думками з Віктором Януковичем. Наша спільна ціль – рухатися до політичної асоціації та політичної інтеграції з Україною», – зазначив він. Президент Європейської Ради Герман ван Ромпей запевнив, що ЄС сподівається підписати й ратифікувати Угоду про асоціацію з Україною, визнаючи її європейські очікування та європейський вибір. «Я хочу заохотити Президента Януковича зробити всі необхідні кроки, щоб показати чітку відданість реформам і рішучість продовжити амбіційні пункти порядку денного по “Східному партнерству”», – підсумував Герман ван Ромпей. Він також додав, що Україна вже зробила ряд кроків на шляху до виконання взятих на себе зобов’язань, але необхідний ще більший прогрес у цьому напрямі.

Про подальші наміри щодо виконання взятих на себе зобов’язань українською стороною з метою євроінтеграції ішлося на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України, яке відбулося після саміту. Зокрема, Президент України В. Янукович у своєму виступі зазначив, що нинішній саміт став важливим кроком до переходу на новий рівень відносин України з Євросоюзом – політичної асоціації та економічної інтеграції. Під час саміту було підбито певні підсумки та визначено подальші кроки з підготовки до наступного саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі. «Вимагаю від уряду забезпечити безумовне виконання домовленостей, що були досягнуті з керівництвом Європейської Ради та Європейської комісії. Маємо докласти необхідних зусиль для підписання Угоди про асоціацію під час саміту ініціативи “Східне партнерство”», – наголосив глава держави.

Як заявив після саміту посол України при ЄС К. Єлісеєв, ідеться про ті критерії, за якими бажано досягнути прогресу.

І перші часові рамки – травень цього року. «Це (критерії, виконання яких наблизить Україну до підписання Угоди про асоціацію) стосується і реформи правосуддя, і економічних реформ, і питань, пов'язаних з реформою юстиції внутрішніх справ... Це завдання не лише уряду і Президента. Це завдання для всієї країни. І тут є вагома частка ролі і нашої Верховної Ради», – зазначив він. «Угода про асоціацію – це комплексний документ, в якому охоплені не лише політичні, не лише правові, юридичні аспекти, але й 28 секторів – починаючи від енергетики до сільського господарства», – додав К. Єлісєєв. На його думку, важливим викликом є підготовка до імплементації угоди в частині Зони вільної торгівлі. «На саміті пролунала теза про те, що Україною наразі напрацьовується національний план дій з метою підготовки до імплементації Угоди про асоціацію, зокрема, в частині Зони вільної торгівлі. На саміті було прийняте рішення про те, що ЄС готовий допомогти Україні і фінансово, і технічно в імплементації, особливо в частині про ЗВТ, у перші 2–3 роки», – підкреслив посол.

Водночас, на думку ряду українських експертів, залишається під питанням чи зможе офіційний Київ продемонструвати послідовність виконання взятих на себе зобов'язань перед європейською стороною. «В останні тижні ми бачимо не тільки відсутність досягнень, але й погіршення в ключових сферах, всупереч тому, що говориться на високому рівні. Це й нова справа стосовно Ю. Тимошенко, і рішення суду про позбавлення мандатів народних депутатів. Навіщо це робиться?» – пише газета «Комерсант-Україна».

Подібні думки озвучені і в європейських колах. Співголова групи «Зелених» Європейського парламенту Р. Хармс, коментуючи саміт Україна – ЄС, наголосила: «Замість того, щоб на решті зміцнити верховенство права, ситуація лише погіршується. Нові звинувачення проти Юлії Тимошенко є ще одним доказом цієї ситуації, так само, як погрози арештувати її захисника. Тиск на незалежні ЗМІ, які ще залишились, сягнув тривожного рівня. За таких умов ЄС, зрозуміло, не може підписати Угоду про асоціацію з Україною».

При цьому, на переконання експертів, Київ зумів уникнути небезпеки того, що саміт буде названий провальним. Вони також передбачили, що українська сторона привезе угоду про виділення Україні кредиту в розмірі 610 млн євро. Наголошувалося, що макрофінансова підтримка надається країнам, які переживають дефіцит взаємної торгівлі з ЄС. «Фактично Євросоюз дає нам у борг, щоб ми купили на ці гроші європейські товари. Для них це безпрограшний варіант», – прокоментував співрозмовник газети «Комерсант-Україна» в уряді, який брав участь у переговорах про виділення допомоги. Кошти для виділення допомоги Україні зарезервовані в бюджеті ЄС ще з 2008 р., але Київ так і не виконав ряд умов Єврокомісії, зокрема – про реформу сфери управління державними фінансами. «Всупереч висновкам профільних департаментів, керівництво Єврокомісії ухвалило рішення, що на цьому саміті гроші необхідно виділити», – додав він.

Експерти стверджують, що, погодившись на поступки у фінансовій сфері, керівництво ЄС планує посилити риторику в діалозі з Україною щодо політичних питань. «Мета саміту – не підписання кредитного договору. Це ми могли б зробити в будь-який момент і без Президента. Наше головне завдання – переговори щодо проблемних питань», – зазначив один із представників європейських структур перед самітом. «Ми хочемо дати Віктору Януковичу останній сигнал про те, що без змін у всіх ключових сферах, про які українська влада чудово поінформована, Угода про асоціацію не буде підписана», – підкреслив він.

Такі заяви підтверджуються словами Президента Європейської Ради Германа ван Ромпея, які озвучені ним на спільній прес-конференції з Президентом України В. Януковичем після саміту в Брюсселі. «Ми сфокусувалися на трьох блоках питань, де ЄС визначив конкретні критерії – вибіркоче правосуддя, вибори та реформи Порядку денного асоціації», – підкреслив Президент Європейської Ради. За його словами, Україна має продемонструвати прогрес у цих питаннях не пізніше ніж у травні 2013 р. Деякі кроки були зроблені, але прогрес має бути відчутний та реалістичний.

«Ми заявляємо про нашу стурбованість, яка і далі існує, щодо справ вибіркового правосуддя. Ми висловлюємо підтримку місії президентів Кокса – Квасьнівського і чекаємо на вирішення у справах вибіркового правосуддя», – зазначив ван Ромпей. Для Києва необхідно продемонструвати системні реформи правової системи, які є надзвичайно важливими для гарантування того, що не буде повторення вибіркового правосуддя.

Аналогічну вимогу озвучив Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозо, який серед умов підписання Угоди про асоціацію назвав «рішучо вирішувати проблеми вибіркового правосуддя». Про це ж ідеться в п. 7 Спільної заяви XVI саміту Україна – ЄС: «Лідери висловили повну підтримку місії спостерігачів Європейського парламенту в Україні на чолі з колишніми президентами Коксом і Квасьнівським, у тому числі необхідність вжити заходів щодо судових справ, які викликають особливу занепокоєність». «Україна також висловила свою тверду прихильність якнайшвидшому виконанню рішень Європейського суду з прав людини, а також рекомендацій Ради Європи, пов'язаних з умовами утримання та медичної допомоги особам, що перебувають в ув'язненні», – зазначено в цьому документі.

Крім того, у європейських структурах закликають українську владу не розмінювати на дрібниці шанси на зближення з Європейським Союзом. «Політичні лідери України на чолі з Президентом Януковичем свідомо розмінюють на дрібниці шанси на підписання Угоди про асоціацію», – наголосила співголова групи «Зелених» Європейського парламенту Р. Хармс, коментуючи саміт Україна – ЄС. Речник із зовнішньополітичних питань групи «Зелених» В. Шульц додав: «Українське політичне керівництво повинне спочатку продемонструвати бажання запроваджувати необхідні реформи, якщо вони справді хочуть довести, що вони згодні та готові дотримуватися змісту Угоди про асоціацію. Мінімальні вимоги, на кшталт тих, що стосуються верховенства права і свободи слова, повинні залишатись фундаментальними передумовами для тісніших відносин з ЄС».

Це прекрасно розуміють у Києві. І тому експерти прогнозують значні зрушення у бік виконання взятих на себе зобов'язань українською стороною вже в травні поточного року. Зокрема, як інформує *Gazeta Wyborcza*, Президент В. Янукович пообіцяв звільнити з в'язниці Ю. Луценка і цим самим показати, що Київ справді хоче інтегруватися з Європою. Таку обіцянку він дав у розмові з президентами Польщі і Словаччини під час зустрічі у Віслі. За інформацією видання, В. Янукович не дав ніяких офіційних обіцянок щодо Ю. Тимошенко, звільнення якої в першу чергу домагаються західні політики. Проте «неофіційно він пообіцяв значне поліпшення умов утримання Тимошенко та звільнення Луценка», – повідомляє видання. Водночас прес-служба президента Польщі Б. Коморовського даної інформації не підтверджує, але і не спростовує.

Під час проведення XVI саміту Україна – ЄС в Україні опозиційні сили також активізували свою діяльність щодо прискорення процесу євроінтеграції. Так, ВО «Батьківщина» ініціює створення міжфракційної комісії «Україна – ЄС» – вищого політичного органу щодо ухвалення законодавства, необхідного для наближення України до Європейського Союзу. Ця комісія, за словами голови фракції «Батьківщина» А. Яценюка, буде займатися підготовкою всього законодавства, яке необхідне Україні для підписання Угоди про політичну асоціацію з ЄС та Зону вільної торгівлі. «Така міжфракційна комісія повинна співпрацювати з нашими європейськими партнерами і європарламентарями. Вона повинна стати вищим політичним органом щодо прийняття законодавства про наближення України до ЄС», – пояснили в партії. Членами комісії мають стати керівники фракцій. А в процесі очолювання пропонується застосувати європейський формат – ротацийний принцип головування. «Такий політичний орган повинен розглядати всі законопроекти, які необхідні для підписання Угоди про асоціацію та Зону вільної торгівлі з ЄС. Після того, коли є політичний консенсус щодо таких законопроектів, вони передаються в профільний комітет – з питань європейської інтеграції. Даний профільний комітет

займається всією юридичною логістикою, приймає відповідне рішення і вносить дані законопроекти на розгляд парламенту», – зазначив А. Яценюк.

Голова фракції «Батьківщина» наголосив, що «Президент Янукович отримав дуже чітке бачення наших партнерів із Європейського Союзу щодо того, що Україні негайно треба зробити, аби Україна підписала Угоду про політичну асоціацію та економічну інтеграцію з ЄС». Він нагадав, що умовами для євроінтеграції України є прогрес в трьох базових сферах, «в яких Україна повинна почати щось робити і де українська влада повинна показати реальні результати». Насамперед, за його словами, ідеться про вибіркове правосуддя. «Це означає вирішення питання щодо звільнення Юлії Тимошенко і Юрія Луценка. Питання вибіркового правосуддя як потрапило в спільну заяву, так і було чітко озвучено Президентом Ради ЄС та паном Баррозу. Тому ми очікуємо, що українська влада негайно розпочне процес вирішення питання щодо вибіркового правосуддя в країні. Механізмів є десятки, і ми про це неодноразово наголошували», – підкреслив А. Яценюк. Наступна сфера, за його словами, – це виборче законодавство. Він нагадав, що свого часу за участі ЄС був підготовлений проект Виборчого кодексу, і європейські партнери наголошують на необхідності ухвалення цього кодексу в Україні. «Прийняття Виборчого кодексу вкрай необхідне вже зараз: і тому, що ми стоїмо на порозі місцевих виборів до Київської міської ради, і з точки зору президентських виборів 2015 року, оскільки частиною Виборчого кодексу є блок щодо виборів Президента України». Третя сфера, зазначив він, стосується всеосяжних реформ в юстиції, сфері правосуддя і боротьби з корупцією. «Ми очікуємо, що український уряд негайно внесе до парламенту відповідні проекти законів і вони будуть розглядатись у вкрай стислі терміни», – наголосив він. А. Яценюк додав, що ухвалення цих законодавчих актів мають «дуже чітку процедуру і чіткі строки прийняття»: «До травня Україна повинна продемонструвати суттєвий прогрес у вирішенні питання в трьох сферах».

А. Яценюк також висловив позицію опозиційних партій щодо необхідності тристороннього формату обговорення експлу-

атації та модернізації української газотранспортної системи. За його словами, двосторонній формат – між Україною і Росією – є фактично «переходом власності на українську ГТС до російських партнерів». «Виключно тристоронній формат, де ми залучаємо наших європейських партнерів до модернізації і до експлуатації української ГТС», – підкреслив А. Яценюк.

Значну увагу до XVI саміту Україна – ЄС продемонструвала і російська сторона. Однак при висвітленні змісту подій, пов'язаних із цим заходом, мав місце навіть не стільки тенденційний підбір фактажу, скільки, у більшій мірі, подавалася неправдива інформація щодо ряду російських центральних телеканалів. Зокрема, телеведучі державного російського телеканалу «Росія» озвучили дану подію таким чином: «Акціями протесту відреагували жителі України на переговори в Брюсселі Віктора Януковича з керівництвом Євросоюзу. На саміті Україна – ЄС обговорювався київський курс на євроінтерацію». «Янукович дав зрозуміти, що заради зближення з ЄС він готовий пожертвувати Митним союзом з Росією. Чого, втім, не можна сказати про більшість громадян України», – повідомляли вони. Телеканал показав, як у Брюсселі перед самітом Україна – ЄС відбувся пікет з декількох осіб під прапорами «Українського вибору» В. Медведчука. У своєму коментарі пікетник розповідав про переваги вступу в Митний союз. «П'ятдесят два відсотки людей України виступають за Митний союз. Митний союз – це вигідно економічно для розвитку країни», – говорив він.

Водночас після саміту в Брюсселі Президент України В. Янукович заявив, що Україна продовжує шукати модель співпраці з Митним союзом. «Ми шукали і будемо шукати можливість співпрацювати з Митним союзом», – зазначив глава Української держави. Він підкреслив, що такої моделі співпраці на сьогодні ще не існує і вона ще не напрацьована. «Ми ведемо переговори і обов'язково будемо прагнути до того, щоб знайти таку модель», – зазначив Президент. «Адже Росія, Білорусь та Казахстан для нас не лише торговельні партнери та сусіди, але й братерські країни, з якими нас пов'язують сторіччя спільної історії», – підкреслив В. Янукович.

Водночас він наголосив, що євроінтеграційні прагнення України не підлягають перегляду. За словами глави держави, це стратегічне питання і воно визначене Законом України «Про засади зовнішньої і внутрішньої політики».

У свою чергу Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозо наголосив: «Зрозуміло, що одна країна не може бути одночасно членом Митного союзу і мати поглиблену зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. Це неможливо». При цьому він додав, що Україна – сусід Росії і їй дуже важливо мати добрі торговельні відносини з Росією. «Україна має знайти ту модель відносин, які вона хоче мати з російськими партнерами. І лише Україна може вирішити, як вона вестиме свої відносини: у регіоні, або бути частиною світу», – зазначив Президент Єврокомісії.

Також у ці дні в Україні проходили акції на підтримку євроінтеграційного курсу країни, організовані опозиційними силами. Їх учасники заявляли, що проведення саміту Україна – ЄС – це великий крок до вирішення проблем як у відносинах з Євросоюзом, так і всередині країни, зокрема в проведенні необхідних реформ, у тому числі і судової, що вирішить подальшу долю экс-прем'єра Ю. Тимошенко та Ю. Луценка. За результатами акцій ухвалено відповідне звернення до голови Єврокомісії Жозе Мануеля Баррозу та до представників країн-учасниць саміту Україна – ЄС.

Слід зазначити, що в соціальних мережах досить критично відгукнулися на організацію цих акцій. У коментарях вказувалося на досить слабку згуртованість опозиції на підтримку даного заходу. Адже в ці дні українці мали б провести більш численні марші на підтримку вступу України до ЄС із гаслами «Українці за вступ у ЄС», «Україна – частина Європи», а не тільки зосереджуватися на «Юлі – волю!», – зазначалося в одному з коментарів.

Таким чином, досягнуті домовленості під час XVI саміту Україна – ЄС підтвердили, що цей рік стане дуже важливим у визначенні майбутнього України. Саміт показав, що після паузи ЄС у відносинах з українським керівництвом щодо подальших переговорів про асоціацію, сторонами був досягну-

тий певний компроміс і зроблений крок назустріч одна одній. Проте, щоб підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом дійсно відбулося, українській владі у стислі терміни – до травня – необхідно продемонструвати незворотність у вирішенні завдань у трьох ключових сферах, а саме: здійснити зміни до виборчого законодавства, політичні та економічні реформи, а також розв’язати проблему вибіркового правосуддя. Це – контрольні завдання, вирішення яких може стати відправною точкою відліку нових більш тісних відносин між ЄС і Україною, як майбутньою частиною цієї політичної європейської асоціації (*Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: Офіційне інтернет-представництво «Президент України Віктор Янукович» (<http://www.president.gov.ua>); Офіційний веб-портал «Верховна Рада України» (<http://portal.rada.gov.ua>); офіційний веб-портал КМУ (<http://www.kmu.gov.ua>); сайт ВО «Батьківщина» (<http://byut.com.ua>); Українська правда (<http://www.pravda.com.ua>); DailyUA (<http://www.daily.com.ua>).*

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Перспективи майбутніх виборів мера столиці

Про вибори міського голови в Києві говорять вже давно, проте дата їх проведення залишається невідомою. Навколо дати виборів мера Києва й Київради виникла юридична колізія, яку можна вирішити тільки політичним шляхом, говорять експерти. Вони нагадують, що після червня 2013 р. будь-які рішення Київради, мера або навіть розпорядження голови КМДА можуть бути визнані нелегітимними.

Як пояснив член ЦВК М. Охендовський, юридично бездоганної дати одночасного проведення виборів мера Києва і Київради не існує. Разом з тим він вважає, що Київрада на майбутніх виборах може бути обрана на п’ять років, а мер столиці – до наступних чергових місцевих виборів. «Питання цілком перейшло в площину політичної доцільності.

Вирішити його може лише парламент», – підкреслив представник Центрвиборчкому.

Він зазначив, що і діюча Київрада, і колишній мер були обрані на позачергових виборах у травні 2008 р. «За нормами тодішньої редакції Конституції депутати міськради обиралися строком на п'ять років, мер – на чотири роки. Тобто термін повноважень для депутатів Київради повинен був закінчитися в 2013 р., для мера – у 2012-му. Однак у 2010 р. було відновлено дію Конституції в редакції 1996 р. Строк повноважень за її положеннями складав чотири роки і для депутатів, і для мерів. У лютому 2011-го до Конституції були внесені зміни, за якими термін повноважень і депутатів, і мерів становить п'ять років. Але тільки для тих, хто обраний на чергових виборах», – підкреслив М. Охендовський.

За його словами, оскільки у 2012 р. повноваження мера Києва припинилися достроково, наступні мерські вибори, очевидно, повинні бути позачерговими. «Про дострокове припинення повноважень Київської міської ради мова поки, здається, не йде. Якщо ж міськрада відпрацює весь відведений їй Конституцією термін, наступні вибори її депутатів будуть черговими. Що це означає? Це означає, що на наступних виборах депутати Київської міськради будуть обрані на п'ять років, а мер – лише до наступних чергових загальнонаціональних місцевих виборів», – зазначив член ЦВК.

Щодо дати проведення виборів, то, за словами М. Охендовського, існують дві точки зору: 2014-й або 2015 р. «Проект постанови про проведення їх у 2014 р. був зареєстрований у Верховній Раді. Обґрунтований він тим, що в момент проведення місцевих виборів у 2010 р. діяла Конституція в редакції 1996 р., відповідно до якої депутати місцевих рад та міські голови обиралися на чотири роки. Внесені в лютому 2011 р. у Конституцію норми про п'ятирічний термін повноважень як депутатів місцевих рад, так і сільських, селищних і міських голів, ретроспективно застосовуватися не можуть», – вважає М. Охендовський.

На його думку, з юридичної точки зору, проведення чергових місцевих виборів у жовтні 2014 р. виглядає незрівнянно

привабливіше, ніж у жовтні 2015-го. З політичної – все очевидно. Але вирішувати парламенту.

Разом з Тим представник Центрвиборчкому висловив упевненість, що для держави було б краще, щоб терміни проведення всіх без винятку чергових місцевих виборів були синхронізовані.

Голова Київської міської державної адміністрації О. Попов вважає, що вибори варто проводити одночасно – до Київради і мера столиці. «На мою думку, було б правильним провести вибори міського голови разом з виборами Київради – наприкінці весни. А щодо моєї участі, то моя позиція не змінилася. Я і раніше говорив, що морально готовий до виборів у будь-який час», – зазначив О. Попов.

Голова КМДА нагадав, що Київрада ухвалила звернення до парламенту про призначення виборів мера в Києві. «Верховна Рада звернулася до Конституційного Суду за роз'ясненням, якими мають бути вибори – черговими чи позачерговими. Адже Л. Черновецький склав свої повноваження достроково. Тому потрібно дочекатися рішення суду і Верховної Ради», – переконаний О. Попов.

Як відомо, 1 червня 2012 р. київський міський голова Л. Черновецький написав заяву про дострокове складання повноважень. Питання про складання Л. Черновецьким повноважень міського голови було розглянуто на сесії Київської міської ради 12 липня. 19 липня секретар Київської міської ради Г. Геріга, яка тимчасово виконує повноваження київського міського голови, звернулася до Верховної Ради з клопотанням про призначення позачергових виборів мера столиці. 1 жовтня Комітет Верховної Ради з питань державного будівництва і самоврядування рекомендував парламенту ухвалити рішення про проведення виборів мера Києва навесні 2013 р.

На думку експертів, представникам влади, зокрема О. Попову, буде важко виграти вибори в Києві. Але це можливо за певних обставин, зокрема, якщо опозиція не зможе висунути єдиного кандидата. Щоправда, є й інший варіант. Щоб виграти київські вибори, владі потрібно призначити їх на липень. Про це на пресконференції заявив політтехнолог Т. Загородній. «Головне завдання для влади – знизити явку виборців. Очікується, що їх буде не більше 50 %. Влітку студенти – потенційний електорат

опозиції, зокрема Кличка –роз’їдуться, середній клас буде у відпустках. Найкраща пора – липень», – зазначив він.

На його думку, кандидат, який піде на вибори мера Києва від опозиції, автоматично переможе. Хоча він не виключає, що мобілізаційний потенціал влади значно більший, ніж у опозиційних партій. «Основний суперник влади, В. Кличко, на останніх етапах виборів не зможе мобілізувати свій електорат, який просто може не дійти до дільниці. Згадайте, як у 2008 р. Кличко і його сила протистояли мерові Черновецькому. Тоді вдало організували прийом демобілізації протестної групи. Напередодні виборів на аеродромі “Чайка” провели великий дводенний концерт. І всі молоді люди, які були готові проголосувати за Віталія Кличка, не пішли на дільниці. Зараз влада буде застосовувати такі самі методи», – вважає Т. Загородній.

Крім того, на думку експерта, влада активно залучатиме ЗМІ та використовуватиме адмінресурс. «Старшу вікову групу легко мобілізувати через соціальні служби чи комунальні підприємства. Якщо кандидат йде від влади, він має визнавати й говорити всім, що він від влади, а не грати в опозиційність. За владою є стала кількість прихильників. Як показали вибори 2012 р., їх 12 %», – зауважив політтехнолог.

Т. Загородній також висловив припущення, що опозиції буде дуже важко домовитись про єдиного кандидата. Тому їх буде досить багато, і вони розпорошать голоси протестного електорату.

Водночас варто нагадати, що вже багато років, хто б не був столичним градоначальником, жителі Києва не були ним задоволені. Незважаючи на це, кандидати на дану посаду є, і у великому асортименті. Не вперше спробувати свої сили в гонці за крісло мера столиці хотіли б В. Горбаль і М. Катеринчук. Про свою готовність йти в столичні градоначальники, «у разі чого», заявили А. Гриценко і О. Ляшко. Не проти участі у виборах П. Порошенко. (Проте ніхто з них поки що не заявляв про те, що буде обов’язково балотуватися на посаду столичного мера).

А лідер партії УДАР В. Кличко вже отримав підтримку інших опозиційних політичних сил. Нещодавно представники опозиції заявили про те, що визначилася з єдиним кандидатом на пост керівника столиці. «На фракції ухвалили рішення

беззастережно підтримати В. Кличка на мера Києва», – повідомив народний депутат від «Батьківщини» Л. Ємець 18 лютого. «Ми повинні виграти Київ», – додав лідер фракції «Батьківщина» А. Яценюк.

За його словами, питання про висунення В. Кличка на посаду мера Києва опозиції підказали мажоритарщики. «Це питання стоїть на порядку денному не один рік. Наші мажоритарщики довели до нас позицію людей: люди вимагають мера», – зазначив він.

А. Яценюк упевнений, що В. Кличко – єдиний реальний кандидат, який може виграти ці виборчі перегони.

Як відзначають експерти, визначальним для опозиції щодо кандидатури на посаду мера Києва стало те, що людина, яка так довго прагнула стати мером, має отримати на це шанс. Тим більше, що свого часу саме у «Батьківщини» був негативний досвід щодо висунення свого кандидата. Адже коли одночасно балотувалися О. Турчинов (від «Батьківщини») і В. Кличко, переміг колишній мер Л. Черновецький.

Крім того, рейтинг В. Кличка як імовірного очільника Києва сьогодні значно вищий, ніж у будь-якого представника опозиції, який би заявляв про свої амбіції стати мером. Як інформують ЗМІ, лідер УДАРу В. Кличко має найвищі шанси перемогти на виборах мера Києва. Про це, зокрема, свідчить опитування Центру ім. Разумкова.

У разі висунання В. Кличка єдиним кандидатом від УДАРу, «Батьківщини» та «Свободи» на виборах мера, за нього проголосували б найбільше киян: 39,8 % усіх респондентів або 49,0 % тих, хто збирається голосувати на виборах, сказано в прес-релізі соціологів. За О. Попова готові проголосувати 20,9 % усіх опитаних або 25,9 % тих, хто має намір взяти участь у виборах. Решту кандидатів підтримали б менше респондентів: О. Омельченка – 2,5 % усіх або 3,1 % тих, хто має намір взяти участь у виборах, В. Пилипишина – 0,6 % або 0,5 % відповідно, В. Горбаля 0,2 % як усіх, так і тих, хто має намір взяти участь у виборах. За іншого кандидата проголосували б 4,3 % усіх або 4,8 % тих, хто має намір взяти участь у виборах.

Решта респондентів вагалися з відповіддю, проголосували б проти всіх або не брали б участі у голосуванні. Упевнені,

що взяли б участь у виборах київського міського голови, якщо б ці вибори відбувалися найближчим часом, дещо менше половини киян (43,4 %). Близько чверті опитаних (28,4 %) відповіли, що скоріше за все взяли б участь у виборах.

Рішення «Батьківщини» щодо єдиного кандидата на цю посаду є абсолютно логічним кроком. Однак залишається великим питанням те, чи піде на вибори мера сам В. Кличко. На думку експертів, В. Кличко визначатиметься з цим вже напередодні самих виборів. Якщо зараз опозиція дуже швидко оголосить, що є єдиний кандидат, і це В. Кличко, то може так статися, що влада тягнутиме з виборами мера столиці і зробить все можливе, щоби вони відбулися якомога пізніше.

Крім В. Кличка від опозиції самостійно можуть піти менш значущі кандидати, але, на думку експертів, вони будуть поза конкуренцією. Тим паче, якщо буде потужна кампанія, спрямована на те, що є єдиний кандидат від опозиції, а всі решта – це провокатори, які працюють в інтересах влади.

За інформацією ЗМІ, народний депутат П. Порошенко готовий підтримати кандидатуру В. Кличка в мери Києва у разі його висунення єдиним опозиційним кандидатом. При цьому П. Порошенко підтвердив, що серед кандидатів у мери, яких розглядає опозиція, є і його прізвище. «Чи відмовиться Порошенко від цієї позиції, якщо це буде єдиний кандидат від опозиції, якщо опозиція буде ефективно діяти для забезпечення перемоги? Ні, не відмовиться», – підкреслив він.

Оскільки нині в опозиції йде процес узгодження кандидатури, депутат визнав некоректним називати прізвища і політичні сили, які ведуть переговори. «Є пропозиції. Я ні до кого не набивався. Опозиція вільна сама визначитися, хто буде оптимальним кандидатом від команди. Якщо Віталій Кличко буде єдиним кандидатом від опозиції, я його, безумовно, підтримаю. Тобто існує дві позиції: «я прошу підтримати» і «я даю відповідь». Так от: я даю відповідь», – зазначив П. Порошенко.

За його словами, позитивне рішення забезпечить не просто узгодження єдиного кандидата, а перемогу в Києві. А також ефективні дії після перемоги, які дадуть змогу підняти статус, рейтинг і повагу до опозиції.

В одному зі своїх інтерв'ю П. Порошенко дав зрозуміти – він всерйоз розглядає можливість балотуватися на пост мера Києва. «У мене є власне бачення системи муніципального управління в країні, і в Києві зокрема. І вона буде презентована», – заявив П. Порошенко.

Він запевнив, що не збирається будувати систему під себе. І наочно готовий обговорювати всі законопроекти і можливі варіанти правил гри все-таки після того, як опозиція ухвалить рішення. Його не лякає навіть те, що у разі перевиборів новий мер займатиме своє крісло максимум два роки. П. Порошенко і на це згоден. Але з однією умовою – його посада не повинна бути «декоративною». П. Порошенко визнає за справедливу вимогу опозиції повернутися до «кучмівської схеми» – об'єднання посад мера і Київської міської державної адміністрації. Він вважає, що мер повинен бути главою виконавчої влади в місті.

У свою чергу депутат від УДАРу В. Карпунцов заявив, що політсила не ухвалювала рішення щодо підтримки П. Порошенка або іншого «стороннього кандидата» на майбутніх виборах мера Києва.

Сам же лідер партії УДАР В. Кличко заявляє, що представники партії «Батьківщина» не обговорювали з ним питання про кандидатуру на посаду мера Києва. «На цю тему ми ще не розмовляли й ці питання не обговорювали. Не обговорюючи з нами, нас же й оженили», – зауважив В. Кличко.

На його переконання, «у першу чергу, ми повинні з'ясувати й дати відповідь на ключове питання: коли будуть проходити вибори мера. По-друге, за якими правилами це буде. По-третє, повинен бути єдиний кандидат, який переможе представника влади», – підкреслив він.

В. Кличко також наголосив, що необхідно обговорити ці питання з іншими політичними опозиційними силами. «Це буде коректно по відношенню один до одного. І це зможе дати нам можливість висунути ту кандидатуру, яка переможе представника влади», – зазначив лідер партії УДАР.

А от деякі експерти прогнозують, що В. Кличко не буде балотуватися на виборах мера Києва у 2013 р. Про це, зокрема, заявив політолог Т. Березовець.

На його думку, основною причиною відмови В. Кличка від крісла мера стануть його президентські амбіції. «Він балотуватиметься на пост Президента у 2015 р. Не йти на посаду мера Кличка переконали його найближчі соратники. Вони запевняють, що посада мера з невизначеними повноваженнями може поставити хрест на його президентській кампанії», – заявив Т. Березовець.

За словами політолога, нині в опозиції точиться гостра дискусія, ким замінити В. Кличка, адже 100 % переможної кандидатури немає. Найбільш імовірним кандидатом політолог називає П. Порошенка. «Він успішно закінчив переговори з “Батьківщиною”. Його син став кандидатом від цієї партії до Вінницької облради. Є попереднє погодження з УДАРом, але заминка за “Свободою”», – зауважив експерт.

У самій же партії УДАР нема особливого оптимізму з приводу висунення кандидатом на пост столичного голови В. Кличка. Зокрема, як зазначив народний депутат від фракції УДАР В. Чумак, «я не волів би взагалі коментувати рішення чужої фракції. Напевне, це їхня філософія висунути когось, ні з ким не порадившись. Але мені дуже приємно, що вони сьогодні визнали Віталія Кличка лідером опозиційного руху в Україні. Я думаю, що такі ж настрої у них будуть і в 2015 р.», – зауважив він.

Народний депутат вважає, що «на сьогодні розмова про похід на мерство безперспективна взагалі і зовсім не потрібна. Адже сьогодні мер немає жодних повноважень. Його повноваження настільки врізані, що жоден мер не зможе виконувати ту програму, яку від нього очікують громадяни».

В. Чумак наголосив, що було б розумніше усім трьом фракціям сконцентруватися зовсім на інших питаннях. «Це – повернення Києву реального місцевого самоврядування, повернення функцій, які в нього були, яких він був позбавлений Партією регіонів. Це – повернення бюджету. От на цьому слід концентруватися. А також на тому, на якій законодавчій основі будуть проводитися вибори мера, вибори до Київради. А тоді лише визначатися з кандидатурою. Хоча й вона, безумовно, повинна бути одна від трьох партій», – підкреслив народний депутат.

На питання, чи має намір балотуватися В. Кличко, «ударівець» відповів: «Я не можу відповідати за Віталія Кличка тому, що це повинно бути виключно його рішення. Він абсолютно чітко сказав – прийде час, коли буде визначена законодавча база і тоді буде прийняте рішення. Я думаю, що це рішення буде дуже мудре».

Тим часом у «Батьківщині» наполягають на тому, щоб В. Кличко визначився вже найближчим часом. Якщо ж він не погодиться балотуватися в мери Києва, опозиція пошукає іншого кандидата. Про це заявив народний депутат від фракції «Батьківщина» М. Томенко. «Наша позиція дуже проста: вибори треба провести і якнайшвидше. Бо ситуація є абсурдною – всі терміни для того, щоби обрати мера Києва пройшли», – підкреслив політик.

Разом з тим він зазначив, що три опозиційні фракції чітко вирішили, що спільно визначають характер поведінки: єдиний кандидат на посаду міського голови і максимальна синхронізація виборів у Київраду. «Точно це єдиний кандидат у мажоритарній частині і ми ще ведемо дискусії – чи одним списком за партійними списками, чи трьома різними списками», – заявив М. Томенко.

Він також зауважив, що визначення кандидатом В. Кличка є цілком логічним. «Виходячи з цієї тези, на фракції обговорювалося питання київських виборів. Ще раз було акцентовано, що загальновідомо: у разі, якщо Віталій Кличко ухвалює рішення балотуватися, “Батьківщина” однозначно його підтримує, бо це найбільш рейтинговий кандидат і, на нашу думку, має пріоритетне право без будь-яких застережень підтримуватися трьома політичними силами», – переконаний М. Томенко.

За його словами, якщо УДАР ухвалить рішення в якомусь іншому форматі брати участь у київських виборах, наприклад, не висувати В. Кличка, а тільки балотуватися до Ради, то в такому випадку три політичні сили будуть визначати механізм, який будується на рейтингу кандидата, його команді, програмі і можливості підтримання трьома політичними силами, і буде висунуто одного кандидата. «Тут ніяких несподіванок немає, все йде по плану. Єдине, я досі не розумію, коли будуть відбуватися ви-

бори і якою буде система організації влади в Києві. Це теж серйозна проблема», – підкреслив народний депутат.

У «Свободі» також готові підтримати єдиного кандидата. При цьому представники «Свободи» відзначають, що позиція «Батьківщини» в цьому питанні – «нормальна». «Вони сказали, що, на їх думку, повинен бути Кличко. Ми говоримо, що у нас є свої кандидати. Є А. Ілленко, який переміг Г. Герегу на виборчому окрузі», – пояснив народний депутат від ВО «Свобода» Ю. Сиротюк.

При цьому, за його словами, важливо, щоб кандидат від опозиції був один. Інакше повториться ситуація минулих виборів, коли опозиційні кандидати О. Турчинов і В. Кличко поступилися перемогою провладному Л. Черновецькому. «Якщо ляже карта, то ми готові, щоб наш кандидат був єдиним узгодженим кандидатом від опозиції. І ми підтримаємо будь-якого іншого узгодженого кандидата», – запевнив Ю. Сиротюк.

Тим часом народні депутати від «Батьківщини» і «Свободи», обрані в одномандатних округах Києва, підписали спільну заяву із закликом до лідера партії УДАР В. Кличка визначитися до 1 березня з рішенням про балотування в мери столиці. «Зволікання або відсутність єдності в опозиції можуть призвести до поразки. Тому ми просимо Віталія не зволікати з ухваленням рішення про балотування на посаду мера столиці і підтвердити свою участь у виборах до 1 березня», – ідеться в заяві, розміщеній на офіційному сайті партії «Батьківщина».

Депутати також закликали опозиційні політичні сили, у разі відмови від участі у виборах київського міського голови або відсутності рішення з боку В. Кличка, якнайскоріше висунути іншого узгодженого кандидата на посаду міського голови.

Депутати відзначають, що соціально-економічна ситуація в Києві є критичною, а «управлінська безпорадність влади не дає шансів на її поліпшення». «У столиці відсутнє самоврядування, повноваження київського міського голови закінчилися ще в 2012 р., а управління містом фактично здійснюється головою Київської міської державної адміністрації – намісником Президента, якого кияни не вибирали і якому не довіряють», – відзначають народні обранці.

Спільну заяву підписали 12 народних депутатів, зокрема, Д. Андрієвський, В. Ар'єв, В. Бондаренко, О. Бригінець, Л. Ємець, А. Ілленко, Ю. Левченко, К. Ляпіна, С. Терьохін, О. Чорноволенко, В. Яворівській і В. Ярема.

Проте, на думку деяких експертів, В. Кличко не погодиться балотуватися на посаду мера без значних повноважень, а парламентська більшість до виборів не збільшить повноваження столичного голови.

Треба зазначити, що, дійсно, обговорення будь-яких кандидатур на посаду столичного градоначальника сьогодні, коли не відома ні дата можливого голосування, ні перспективи розширення повноважень мера, виглядає маніпуляцією. Якщо не відвертою «підставою», враховуючи президентські амбіції В. Кличка. Адже ще перед парламентськими перегонами 2012 р. він заявив, що не має наміру бути мером без повноважень. А деякі політологи вважають, що ні перемога, ні поразка в мерській кампанії не принесуть В. Кличку дивідендів на виборах Президента у 2015 р.

Інші експерти, навпаки, вважають, що В. Кличку варто було б поборотися за мерське крісло. На їхню думку, на виборах Президента у В. Кличка не буде шансів. У парламенті він незабаром загубиться, оскільки виступати з трибун і писати законопроекти – це явно не його покликання. Відповідно, посада міського голови Києва – це максимум, чого він може досягти в найближчі роки як політик.

За словами експертів, В. Кличко повинен скористатися цією можливістю. Таку думку, зокрема, висловив директор українського філіалу Інституту країн СНД політолог В. Корнілов. «Проте з урахуванням того, що посада міського голови Києва, як і раніше, є бутафорською, позбавленою всяких повноважень (тому я і не раджу нікому використовувати щодо неї слово “мер”), питання: що В. Кличко після перемоги робити на цій посаді?» – підкреслив політолог.

Загалом же експерти переконані, що хоча опозиція й намагатиметься домогтися розширення повноважень столичного голови, проте це буде дуже важко зробити. Нині ж посада мера з існуючими повноваженнями, коли основні питання вирішує керівник адміністрації, не потрібна практично нікому.

Сьогодні столичний міський голова ні на що не впливає, до того ж несе велику відповідальність перед громадськістю. Тому представники влади, у випадку перемоги, можуть об'єднати посаду мера з посадою голови держадміністрації, як це було за часів Л. Кучми (*Дату кийвських виборів визначить політика, а не закон // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 24.02; У ЦВК розповіли, коли відбудуться вибори мера Києва // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 16.02; Влада виграє вибори мера столиці, якщо вони пройдуть влітку // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 15.01; Соціологи теж сказали, що у Кличка найбільше шансів на мерство // <http://www.pravda.com.ua>. – 2013. – 18.02; Кличко каже, що «Батьківщина» його «оженила», навіть не запитавши // <http://www.pravda.com.ua>. – 2013. – 18.02; Кличко не претендуватиме на посаду мера Києва // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 31.01; Публічно ставити Кличка в ситуацію, що він повинен відповідати – крок до розколу опозиції // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 18.02; Кличко визначиться, чи піде у мери вже напередодні виборів // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 19.02; Киевские мажоритарники просят Кличко не медлить с выборами мэра // <http://rodbnos-ti.ua>. – 2013. – 21.02; Петр Киевский // <http://rodbnos-ti.ua>. – 2013. – 18.02; Своєю заявою «Батьківщина» продемонструвала, що вважає Кличка лідером опозиції // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 19.02; Опозиція вірить, що якщо візьме Київ, то переможе і на виборах Президента // <http://kiev.pravda.com.ua>. – 2013. – 26.02).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

5 березня народні депутати від партії «Батьківщина» розпочали блокування трибуни Верховної Ради України, повідомляє кореспондент УНН. Також у залі вони вивісили плакат із написом «Стоп диктатурі».

У свою чергу депутат від «Батьківщини» А. Аваков наголосив, що сьогодні опозиція ухвалить рішення про блокування

трибуни Верховної Ради у зв'язку з позбавленням мандата депутата від «Батьківщини» С. Власенка.

Нагадаємо, на 5 березня запланований розгляд справи про «сумісництво» народного депутата С. Власенка у Вищому адміністративному суді (*Українські Національні Новини* (www.unn.com.ua). – 2013. – 05.03).

Апарат Верховної Ради проведе перевірку підлинності підписей депутатів-членів Регламентного комітета під рішенням об зверненні в суд лишити мандат депутата від фракції «Батьківщина» С. Власенко за суміщення депутатської і адвокатської діяльності. Об этом во время брифинга заявил глава фракции Партии регионов А. Ефремов, пишет UBR.ua (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/power/apparat-vr-mojet-proverit-podpisi-pod-resheniem-po-lisheniu-vlasenko-mandata-212336>).

В Высшем административном суде Украины подтвердили поступление исков о прекращении полномочий депутатов С. Власенко и А. Веревского.

«Если обнаружатся нарушения, то это станет неоспоримым фактом для пересмотра данного решения», – сказал А. Ефремов. При этом он напомнил, что 27 февраля на заседании Регламентного комитета девять депутатов подписались под решением об обращении в суд по делу С. Власенко. «Я допускаю, что депутаты от оппозиции – члены Регламентного комитета пытались сорвать заседание, однако было собрано необходимое для кворума количество депутатов», – сказал парламентарий. По его словам, 4 марта проведено повторное заседание Регламентного комитета, на котором решение по С. Власенко было подтверждено: «Данное решение является абсолютно законным и легитимным» (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 4.03).

Голова Комітету з питань верховенства права та правосуддя С. Ківалов зустрівся з делегацією Департаменту

внутрішнього спостереження Ради Європи на чолі з М. Лоренцоні. Під час зустрічі увагу було зосереджено на питаннях про доцільність проектів Ради Європи, профінансованих у рамках Плану дій Ради Європи для України у 2008–2011 рр., учасником яких була Верховна Рада України.

С. Ківалов зазначив, що така співпраця була для України корисною та ефективною. «Особливо відчувалася підтримка проекту в організаційних і матеріально-технічних аспектах, за що ми вдячні. Однак були моменти, коли наша співпраця могла бути ще ефективнішою. Думаю, у нас і надалі будуть теми для обговорення і роботи, оскільки плануємо внести зміни до деяких кодексів. Зокрема, удосконалити новий Кримінальний процесуальний кодекс з урахуванням думок практиків – міліції, прокуратури й суддівського корпусу», – наголосив голова комітету.

Член оцінювальної місії Департаменту внутрішнього спостереження Ради Європи М. Лоренцоні подякував за зустріч. Сторони домовилися працювати ще ефективніше для досягнення доступності правосуддя і прозорості судово-правової системи України (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.03*).

Голова Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією В. Чумак провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Норвегії в Україні Й. Фредріксемом.

Під час зустрічі В. Чумак зазначив, що у комітеті здійснюється активна робота щодо створення громадських формувань при комітеті та удосконалення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції. В. Чумак підкреслив, що «норвезький досвід у плані зміцнення демократичних засад є дуже важливим для нашої країни», і зауважив, що, за оцінкою Transparency International за 2012 р., Норвегія є в десятці країн з найнижчим показником корупції в державному секторі.

Сторони обговорили можливості поглиблення співробітництва в рамках протидії корупції між Україною і Норвегією.

Як зазначив Й. Фредріксен, Посольство Норвегії розпочинає власний проект, спрямований на розвиток і підтримку громадянського суспільства в Україні. Він також наголосив на необхідності зміцнення діалогу між українськими парламентаріями й представниками міжнародної спільноти з метою чесного і відкритого обговорення існуючих проблем у політичному житті країни й знаходження можливих шляхів для їх вирішення. Це, на думку посла Норвегії, стало б надійним фундаментом для плідної співпраці між Україною і міжнародними інституціями.

Під час зустрічі йшлося також про пріоритетні завдання і плани роботи Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією на 2013 р. (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 4.03).

Фракція «Батьківщина» начала сбор подписей в поддержку проекта постановления Верховной Рады об ответственности Кабинета Министров Украины и призывает оппозиционные силы поставить свои подписи за отставку правительства.

28 февраля «Батьківщина» получила соответствующие подписные листы в Аппарате Верховной Рады. Первые подписи под документом поставили председатель фракции «Батьківщина» А. Яценюк и председатель Политсовета объединенной оппозиции А. Турчинов. А. Яценюк подчеркнул, что «Батьківщина» призывает своих политических партнеров также поставить свои подписи под резолюцией о недоверии правительству и проголосовать за отставку Кабмина Н. Азарова (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>)*. – 2013. – 28.02).

Фракція «Батьківщина» внесла до парламенту понад 20 законопроектів на виконання передвиборної програми об'єднаної опозиції. Вони стосуються, зокрема, удосконалення трудового законодавства для подолання безробіття, боротьби з корупцією, реформування системи ЖКГ для забезпечення

її ефективності та встановлення справедливих тарифів, забезпечення населення України газом вітчизняного видобування, гарантування доступної та якісної медичної допомоги, а також підтримки материнства (*Сайт партії «Фронт змін»* (<http://frontzmin.ua>). – 2013. – 2.03).

У Секретаріаті уповноваженого Верховної Ради України з прав людини відбулося засідання експертної ради з питань дотримання прав людини з інвалідністю при представнику уповноваженого з питань дотримання соціально-економічних і гуманітарних прав Н. Івановій, передає УНН.

Н. Іванова поінформувала присутніх про основні завдання і функції новоствореного громадського органу відповідно до Положення про експертну раду з питань дотримання прав людини з інвалідністю, затвердженого наказом уповноваженого з прав людини В. Лутківською від 21 січня 2013 р. Під час обговорення члени експертної ради висловили своє бачення і пропозиції щодо поліпшення стану захисту прав цієї вразливої категорії громадян.

За результатами дискусії було визначено пріоритетні напрями роботи експертної ради на 2013 р. Насамперед це аналіз відповідності національного законодавства, проектів законів та інших нормативно-правових актів міжнародним зобов'язанням України й стандартам у дотриманні прав людини з інвалідністю, підготовка пропозицій до актів реагування уповноваженого з прав людини (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.03).

У парламенті зареєстровано два законопроекти (№ 2409 і № 2410), що стосуються насамперед перевірок фізичних осіб-підприємців, які не мають найманих працівників. Про це заявив адвокат, директор ТОВ «Адвокатська група України» В. Шахрай.

За словами юриста, Кабмін 27 лютого 2012 р. вніс на розгляд до ВР два законопроекти, які, як зазначено у поясню-

вальної записці, розроблено на виконання програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Пропонується проводити реєстрацію припинення підприємницької діяльності за принципом подання заяви, при цьому припиненою підприємницька діяльність буде вважатися з наступного дня після подання державному реєстратору відповідної заяви», – сказав експерт. Він також зазначив, що термін закриття бізнесу для таких підприємців буде скорочено до двох днів. На сьогодні ж на це треба близько трьох місяців (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2013. – 1.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович у п'ятницю, 1 березня, провів підсумкову прес-конференцію для представників центральних, регіональних та іноземних засобів масової інформації. Захід тривав дві години.

Завдяки прямій телевізійній трансляції, яку здійснювала Національна телекомпанія України, прес-конференцію мали змогу побачити всі громадяни України. Під час прес-конференції журналісти поставили главі держави 17 запитань – п'ять від представників регіональних, по шість від центральних та іноземних ЗМІ (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 1.03).

За результатами першого кварталу до Державного бюджету буде внесено зміни. Про це Президент України В. Янукович повідомив під час підсумкової прес-конференції. «Ми розраховуємо, що доходи бюджету завжди будуть зростати, завжди розраховуємо. І за результатами першого кварталу так, як й обіцяли, будемо розглядати зміни», – сказав глава держави.

За його словами, уже розглядалося питання розподілу коштів, які буде спрямовано на розвиток регіонів. Ідеться про суму в понад 1 млрд грн, додав В. Янукович. «Як мінімум 50 % цих коштів буде спрямовано в регіони... А інші кошти на

недобудовані об'єкти, на загальнонаціональні об'єкти й проекти, які сьогодні вже працюють у країні», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 1.03).

Україна прагне виробити ефективні механізми співпраці як з Європейським Союзом, так і з Росією. Про це заявив Президент України В. Янукович на підсумковій прес-конференції.

Глава держави підкреслив, що інтеграція України з ЄС пов'язана з проведенням реформ у нашій державі. «Є реформи, з яких нам треба значно прискоритися... Ці реформи спрямовані на підняття рівня життя людей, підняття рівня демократизації України, прав, свобод громадян. Ці реформи потрібні Україні, і, безумовно, вони будуть гармонізувати наші відносини з Європою, сприятимуть гармонізації законодавства українського та європейського, технічних стандартів...» – сказав В. Янукович.

Президент зазначив, що перед Україною стоїть завдання завершити виконання першого етапу Плану дій з лібералізації візового режиму з країнами Євросоюзу. «27 лютого на засіданні уряду було прийнято рішення створити спеціальну групу, яка буде займатися виконанням необхідних рішень, наприклад, у питаннях лібералізації візового режиму. Нам треба завершувати перший етап», – сказав глава держави. Він зазначив, що це питання затрималося через те, що не працювала Верховна Рада.

Президент також підкреслив, що Україна не буде «нехтувати співпрацею» з Митним союзом і сьогодні тривають переговори щодо форми співробітництва нашої держави з цією організацією. «Ми ведемо переговори, яку модель у відносинах ми застосуємо. Для нас дуже цікава з точки зору економіки... інтеграція з Митним союзом», – сказав В. Янукович. За його словами, товарообіг між Україною і Митним союзом за минулий рік становив 63 млрд дол., з Європейським Союзом – близько 50 млрд дол. Глава держави наголосив, що Україна не хоче втрачати ринки країн Митного союзу, «щоб до нас не застосовувалися дискримінаційні заходи» з боку цієї організації

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 1.03).

Гірничо-металургійний комплекс є фундаментом економіки України, тому його модернізація є першочерговим завданням. Про це Президент України В. Янукович сказав під час підсумкової прес-конференції.

За його словами, нині створено робочу групу, яка займатиметься питаннями модернізації гірничо-металургійного комплексу. «Ми дамо зараз поштовх розвитку гірничо-металургійного комплексу. Без держави це неможливо зробити. Необхідно підійти комплексно до цього питання. Якщо втримаємо гірничо-металургійний комплекс – втримаємо економіку», – наголосив В. Янукович.

Президент нагадав, що однією з проблем галузі є висока ціна на газ. За його словами, сьогодні всі заводи, які працюють за технологією мартенівського виробництва сталі, є збитковими, а ті, які працюють на конвекторах, мають рентабельність, конкурентоспроможність. «Мартенівські печі однозначно потрібно всі закрити», – наголосив Президент *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 1.03).*

Президент України В. Янукович готовий розглянути питання про помилування колишнього міністра внутрішніх справ Ю. Луценка у випадку, якщо касаційний суд не прийме рішення про його звільнення. Про це глава держави сказав під час підсумкової прес-конференції.

За словами Президента, питання щодо справ колишнього прем'єр-міністра Ю. Тимошенко і колишнього міністра внутрішніх справ Ю. Луценка повинні розглядатися в правовій площині. «Нам треба дочекатися рішення судів і після того, як суди винесуть свій вердикт, можна буде робити будь-які висновки», – сказав В. Янукович. На сьогодні, за словами глави держави, касаційний суд не розглянув питання щодо

Ю. Луценка. «Закінчиться касаційний суд, якщо він його не звільнить – я буду розглядати питання про його помилування, тоді підійде моя черга... Мені як людину його шкода. Він у складному становищі...» – зазначив В. Янукович.

Президент наголосив, що ці слова ні в якому разі не можна сприймати як тиск на суд. «Він повинен працювати згідно з чинним законом. Будь-який тиск на суд з боку Президента не повинен бути», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 1.03).

Реалізація реформ в Україні активно триватиме. Про це заявив Президент України В. Янукович, відповідаючи на запитання під час підсумкової прес-конференції.

Глава держави наголосив, що тривалий час проведення реформ гальмувалося через нестабільну політичну ситуацію в країні. «Ми багато часу втратили, майже 20 років ми не займалися реформами. Чому цього не робили? Тому що була складна політична ситуація. То не підтримував парламент, то уряд був “не такий”, то незручно було, тому що вибори підходили – одні закінчилися, інші починалися. І всі ці “незручності” призвели до того, що ми опинилися в дуже-дуже складній ситуації, – сказав Президент. – Це були роки, які переконали нас у тому, що, якщо ми нічого не будемо робити, ми не витримаємо конкуренції у світі».

Модернізація, підкреслив В. Янукович, це спільна справа усієї країни. «Я радію від того, що ми рухаємося вперед. Працювати треба багато-багато. Я налаштований на таку працю. Важку, цілодобову. І я веду за собою тих людей, хто хоче йти цим шляхом», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 1.03).

Президент України В. Янукович підписав Доручення щодо деяких питань організації та проведення заходів з

відзначення в Україні 1025-річчя хрещення Київської Русі. Кабінету Міністрів України доручено координацію заходів християнських церков України з нагоди цього ювілею. Зокрема, має бути забезпечено запрошення на урочистості представників іноземних релігійних організацій.

Обласним державним адміністраціям доручається забезпечити належну організацію заходів з відзначення 1025-річчя хрещення Київської Русі в населених пунктах усіх рівнів.

Ряд доручень, пов'язаних із заходами з нагоди ювілею хрещення Київської Русі, мають виконати також центральні органи виконавчої влади. Крім того, глава держави видав указ про створення Координаційного штабу на чолі з радником Президента України І. Калініним, який займатиметься координацію взаємодії правоохоронних органів щодо забезпечення безпеки й правопорядку під час підготовки і відзначення в Україні 1025-річчя хрещення Київської Русі (**Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 1.03**).

Україна стимулюватиме розвиток космічної галузі за рахунок внутрішніх замовлень, заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час відвідання ДП «Виробниче об'єднання “Київприлад”». При цьому він додав, що це, зокрема, передбачено Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. «Ми стимулюватимемо розвиток тих напрямів, у яких ми маємо передові технології», – сказав М. Азаров. Прем'єр-міністр навів приклад успішної роботи «Київприладу», де, крім приладів для космічної галузі, виробляють обладнання для енергетики, житлово-комунального господарства, електротранспорту тощо. Зокрема, їхніми приладами обладнано всі чотири нові стадіони, які відкривалися до Євро-2012 (**Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 28.02**).

Уряд надасть державні гарантії для залучення 50 млрд грн у рамках реалізації Державної програми з

активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров в ефірі програми «Шустер Live» на телеканалі «Інтер».

М. Азаров нагадав, що в цілому на фінансування і реалізацію цієї програми буде спрямовано кошти в сумі 380 млрд грн. За його словами, ці кошти також буде акумульовано за рахунок місцевих бюджетів, залучення приватних інвестицій тощо. «Я впевнений, що Кабінет Міністрів разом з обласними адміністраціями і, найголовніше, з бізнесом, зможуть реалізувати цю Програму», – підкреслив глава уряду, додавши, що реалізація Програми дасть змогу підвищити соціальні стандарти (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua) – 2013. – 2.03*).

Уряд затвердив план першочергових заходів щодо вдосконалення виборчого законодавства. Відповідне розпорядження прийнято на засіданні Кабінету Міністрів 4 березня 2013 р.

Планом передбачено опрацювання відповідних висновків і рекомендацій місії зі спостереження за виборами народних депутатів України 28 жовтня 2012 р. ОБСЄ/БДПЛ та інших місій офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій.

На основі аналізу відповідних висновків буде підготовлено і внесено на розгляд уряду пропозиції щодо вдосконалення законодавства про вибори народних депутатів України. Зміни, зокрема, стосуватимуться критеріїв, з урахуванням яких здійснюється утворення одномандатних виборчих округів; процедури виправлення помилок і неточностей у документах, поданих для реєстрації кандидатів у депутати; проведення навчання для осіб, які претендують на виконання повноважень члена окружної, дільничної комісії. Також буде напрацьовано пропозиції щодо порядку проведення жеребкування стосовно включення кандидатур до складу окружних і дільничних виборчих комісій і зменшення кількості членів ДВК.

Планом передбачено розробку змін щодо перерозподілу повноважень між Центральною виборчою комісією та окружними щодо організації процесу в одномандатних виборчих ок-

ругах. Буде уточнено й підстави для прийняття ЦВК рішення про попередження партії чи кандидата за результатами виявлення фактів порушення виборчого законодавства.

Передбачено внесення змін щодо проведення передвиборної агітації, надання офіційним іноземним спостерігачам копій протоколів комісій, уточнення обставин, на підставі яких голосування на виборчій дільниці може визнаватися недійсним або прийнято рішення про повторний підрахунок голосів виборців тощо.

Також, відповідно до плану, має бути вдосконалено законодавство в частині роботи Центральної виборчої комісії, зокрема стосовно її права вносити зміни до протоколів з метою виправлення неточностей, оприлюднення на офіційному веб-сайті результатів голосування на кожній виборчій дільниці, а також інформації стосовно поданих до ЦВК скарг.

Удосконалено має бути виборче законодавство й у частині порядку оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що стосуються процесу виборів.

Виконання плану дасть змогу забезпечити ефективну організацію роботи з удосконалення виборчого законодавства за результатами виборчої кампанії з виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 р. з урахуванням оцінок офіційних спостерігачів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.03).

Газотранспортну систему України буде модернізовано в найближчі роки. Це, зокрема, передбачено Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр., яку було прийнято в цілому на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України за участі Президента України В. Януковича 27 лютого 2013 р.

Для вирішення питань фінансування 26 лютого 2013 р. відбулася зустріч міністра енергетики та вугільної промисловості Е. Ставицького з директором Світового банку в справах України, Білорусі й Молдови Ч. Фаном. Під час зустрічі Е. Ставицький подякував Міжнародному банку реконструкції та розвитку за готовність виступати одним із найбільших

інвесторів у розвиток економіки України, зокрема в паливно-енергетичний сектор. За підтримки МБРР в електроенергетиці та гідроенергетиці на сьогодні успішно реалізуються два інвестиційні проекти на загальну суму понад 600 млн дол. США.

Під час зустрічі наголошено, що виділення коштів Міжнародним банком реконструкції та розвитку, Європейським банком реконструкції та розвитку та Європейським інвестиційним банком на реалізацію проекту «Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород» буде важливим політичним сигналом стосовно підтримки міжнародними фінансовими організаціями необхідності реконструкції газотранспортної системи України як важливого елемента забезпечення енергетичної безпеки Європи.

Нагадаємо, уже понад три роки триває діалог з Європейською комісією і міжнародними фінансовими організаціями (МФО) з метою виділення кредитних коштів на модернізацію газотранспортної системи України. Протягом цього періоду уряд України послідовно виконував зобов'язання за підписаною Спільною заявою Україна – ЄС від 23 березня 2009 р. та Договором про заснування Енергетичного співтовариства, до якого Україна приєдналась у 2010 р. Для ефективної підготовки проекту модернізації і реконструкції газотранспортної системи України та залучення кредитних коштів МФО НАК «Нафтогаз України» залучила послуги консорціуму західних консультантів на чолі з Mott MacDonald Ltd для розробки Техніко-економічного обґрунтування модернізації газотранзитної системи й підземних сховищ газу України (ТЕО), який є необхідним документом для прийняття МФО рішення про надання кредитних ресурсів.

Результати ТЕО показали, що модернізація газотранспортної системи України є економічно вигідною і відповідає як стандартам українського законодавства, так і стандартам ЄС.

Першочерговим проектом для фінансування обрано першу чергу проекту «Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород», вартість якої, за попередніми оцінками, становитиме 519 млн дол., у тому числі за рахунок коштів ЄБРР і ЄІБ на

паритетних умовах – 308 млн дол., решта – за власні кошти НАК «Нафтогаз України».

Інші черги фінансування проекту «Модернізація та реконструкція магістрального газопроводу Уренгой – Помари – Ужгород» (загальна вартість 1 024 млн дол. США) планується здійснити із залученням кредитних коштів МБРР (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 1.03*).

Віце-прем'єр-міністр України О. Вілкул провів у Сімферополі нараду з питань вирішення проблеми недобудов.

Питання довгобудів не вирішувалося десятиліттями. Системна робота в цьому напрямі почалася у 2010 р. «Було розпочато інвентаризацію недобудов і цілеспрямовану роботу із завершення їх будівництва. І вже є позитивний результат. За 2011–2012 рр. було добудовано і введено в експлуатацію 1800 об'єктів незавершеного будівництва, що на 10 % зменшило кількість недобудов», – сказав О. Вілкул.

За словами глави Мінрегіону Г. Темника, проблема довгобудів залишається однією з найскладніших у будівельній галузі. «Зараз щодо кожного об'єкта необхідно приймати рішення – або щодо завершення його будівництва, або щодо перепрофілювання», – сказав він. О. Вілкул поставив завдання не допустити збільшення довгобудів, ввести в кожному регіоні систему ефективного планування, жорстко контролювати використання коштів щодо об'єктів, які будуються.

При розподілі державних коштів на об'єкти комунальної і державної власності пріоритетними є об'єкти з високим ступенем будівельної готовності (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 1.03*).

Україна опрацьовує питання здачі в оренду полігона злітно-посадкових систем ВМС України «НИТКА» з метою більш ефективного його використання. Про це повідомив перший заступник міністра оборони України О. Олійник. За його словами, якщо збройні сили інших країн

висловлюватимуть зацікавленість щодо навчання своїх пілотів на цьому військовому об'єкті, то буде відпрацьовано такий механізм, коли цей об'єкт могла б використовувати не тільки одна країна. «За погодженням з Росією ми могли б надавати в оренду цей полігон іншим країнам», – сказав перший заступник міністра оборони України.

О. Олійник також на прохання журналістів поінформував про підготовку угоди щодо модернізації Чорноморського флоту РФ у Криму. «На сьогодні йдуть міжурядові консультації і переговорний процес. Це питання належить не тільки до компетенції Міністерства оборони України», – наголосив перший заступник керівника вітчизняного оборонного відомства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.03).

ПОЛІТИКА

Лидер партии УДАР В. Кличко до сих пор не объявил о своем решении по поводу участия в выборах мэра Киева, потому что колеблется. Об этом в комментарии «Главкому» сказал политолог В. Фесенко.

«Как мне кажется, большинство его команды все-таки склоняется к тому, чтобы ставка была сделана на участие В. Кличко в президентских выборах. Поэтому есть такая точка зрения, что участие в выборах мэра Киева, даже работа на этом посту, могут ухудшить его шансы на президентских выборах», – отметил он.

По словам В. Фесенко, сам факт победы на киевских выборах будет иметь символическое значение, но отсутствие реальных достижений на посту киевского мэра может существенно ударить по В. Кличко. «Есть даже такой термин “киевская ловушка”: можно выиграть выборы мэра Киева, но реальной власти не получить», – сказал В. Фесенко.

«В итоге в УДАРе сейчас, кажется, колеблются. Они ищут формулу решения. Тем более что есть даже такие ожидания, что выборы вообще могут отменить в Киеве. На мой взгляд,

это было бы неправовым действием. Но для В. Кличко это был бы выход. Если, допустим, решение о выборах не будет принято на уровне Верховной Рады, то, собственно, не надо и определяться. Проблема будет решена сама собой», – сказал политолог. Но В. Фесенко считает, что В. Кличко все-таки должен дать честный прямой ответ (*BukNews* (<http://buknews.com.ua>). – 2013. – 3.03).

Партія «Батьківщина» вимагає від ГПУ порушити справу щодо фальшування протоколу Регламентного комітету, яким відбирають мандат у С. Власенка.

«Батьківщина» звертається до Генеральної прокуратури з вимогою порушити кримінальну справу через фальшування протоколу засідання Регламентного комітету Верховної Ради стосовно позбавлення мандата захисника Ю. Тимошенко народного депутата від «Батьківщини» С. Власенка, заявив голова фракції «Батьківщина» А. Яценюк у Харкові.

Він повідомив, що оприлюднена спільна заява членів Регламентного комітету від опозиції про те, що жодного засідання комітету не відбувалося, а документи сфальшовано. «Жодного запрошення членам Регламентного комітету не надходило. С. Власенко туди також не запрошувався», – додав А. Яценюк (*Сайт партії «Фронт змін»* (<http://frontzmin.ua>). – 2013. – 1.03).

Партія «Батьківщина» планує звернутися до урядів країн Європейського Союзу та США з проханням заборонити в'їзд на їхню територію народним депутатам з Регламентного комітету Верховної Ради, причетним до фальсифікації рішення щодо позбавлення мандата захисника Ю. Тимошенко С. Власенка. Про це УНН повідомили в прес-службі партії «Батьківщина».

Таке рішення було ухвалено на позачерговому засіданні Політради партії «Батьківщина» (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 1.03).

4 марта оппозиционные парламентарии из фракции партии «Батьківщина» под предводительством нардепа А. Парубия осуществили попытку прорыва в помещение зала заседаний Апелляционного суда, где должно было состояться очередное выездное заседание Печерского суда над оппозиционеркой Ю. Тимошенко по делу об убийстве в 1996 г. Е. Щербаня.

Как рассказали сами оппозиционные депутаты, им сообщили, что народных депутатов не собираются допускать на заседание Печерского суда. Ю. Тимошенко в суд (4 марта. – Ред.) снова не привезли (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>)). – 2013. – 4.03).

Позбавлення народного депутата від ВО «Батьківщина» С. Власенка мандата може спровокувати нову політичну кризу й зірвати підписання Угоди про асоціацію України з ЄС, тому В. Янукович на це не піде. Таку думку висловив директор Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко на прес-конференції, передає кореспондент УНН.

На його думку, такі дії влади спровокують нову хвилю критики з боку європейських політиків, що значно ускладнить процес підписання Угоди про асоціацію із Європейським Союзом. Крім того, В. Фесенко зауважив, що позбавлення С. Власенка депутатського мандата спровокує нову парламентську кризу, що також не вигідно Президенту України. Тому, на його думку, С. Власенко таки залишиться у Верховній Раді.

Разом із тим В. Фесенко додав, що позов до ВАС України може стати приводом для влади, щоб відсторонити С. Власенка від захисту Ю. Тимошенко в суді. Такими діями, як зазначив політолог, влада позбавить лідера опозиції ефективної комунікації з парламентськими колегами. Він пояснив, що С. Власенко є не тільки головним юридичним, а й політичним комунікатором між Ю. Тимошенко і її фракцією в парламенті, позбавлення ж С. Власенка можливості це робити залишить опозицію без ефективного механізму ведення консультацій зі своїм лідером.

Нагадаємо, у Вищому адміністративному суді України підтвердили інформацію про позов Голови ВР В. Рибака щодо дострокового припинення депутатських повноважень С. Власенка і представника Партії регіонів А. Веревського (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 1.03).

Під стінами Донецької облдержадміністрації відбувся мітинг проти видобутку в області сланцевого газу.

У рамках заходу громадськості була представлена сценка, у якій зіткнулися герої – «Україна», чиновники, народ і компанія Shell, передає «ОстроВ». Як пише видання, у результаті протистояння «Україна», не без допомоги чиновників, була передана в руки компанії Shell, яка «вичавила» з країни всі «соки», а потім від неї позбавилася, але народ не залишив Україну в тяжкому становищі.

За даними видання «Коментарі», у Донецьку на мітингу проти видобутку сланцевого газу в межах Юзівської майданчика ТОВ «Екологічний альянс Донбасу» представило список тих, хто шкодить природі. «До списку увійшли депутати Донецької обласної ради, які дали змогу компанії Shell проводити роботи на території Донецької області. Очолив список губернатор Донецької області А. Шишацький», – пише видання (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 1.03).

Якщо Київ здійснить свій намір підвищити мита на 371 від продукції, Вашингтон вимагатиме компенсації. Про це в інтерв'ю ZN.UA розповів посол США при СОТ М. Пунке. «Позиція США така ж, як і ЄС. Україна має надати компенсацію відповідним країнам-членам СОТ шляхом аналогічного зменшення інших ставок в українській тарифній сітці», – повідомив американський дипломат. М. Пунке підкреслив, що в запити про компенсації від інших країн-членів СОТ імовірно буде включено товари з чутливих секторів економіки України.

Дипломат стверджує, що потенційно США покладатимуться на компенсацію за більше ніж 150 тарифних ліній. За його словами, запропоновані Україною дії викличуть серйозні наслідки. «Україна діє як справжній порушник спокою у СОТ, і потенційними наслідками цього може бути те, що американські й інші компанії просто не будуть готові інвестувати при такому кліматі, воліючи інвестувати в ті країни, де уряд чітко дотримується правил відкритого ринку», – зазначив посол США при СОТ.

Нагадаємо, ініційоване в минулому році офіційним Києвом звернення до країн-членів СОТ з пропозицією переглянути максимальні ставки митних зборів на більше ніж 370 видів товарів викликало «серйозне занепокоєння» торгових партнерів, зокрема США та Євросоюзу (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 2.03*).

ЕКОНОМІКА

Середня заробітна плата у промисловості в січні 2013 р. становила 3,539 тис. грн. Про це йдеться в повідомленні Держстату щодо середніх зарплат за видами промислової діяльності.

За даними відомства, середня заробітна плата в добувній промисловості й розробленні кар'єрів становила 5,062 тис. грн, у переробній промисловості – 3,074 тис. грн, у постачанні електроенергії, газу, пари й кондиційованого повітря – 4,242 тис. грн.

Як повідомлялося, у грудні 2012 р. середня зарплата в Україні підвищилася порівняно з листопадом на 9 %, або на 279 грн – до 3,377 тис. грн на місяць.

Нагадаємо, у листопаді середня зарплата в Україні становила 3,098 тис. грн на місяць (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 1.03*).

Уряд вирішив продати всі акції шести обленерго. Про це йдеться в розпорядженні Кабміну № 96-р від 18 лютого 2013 р.

Згідно з розпорядженням, планується продати всі акції Черкасиобленерго, Миколаївобленерго, Хмельницькобленерго, Тернопільобленерго, Харківобленерго та Запоріжжяобленерго.

У документі зазначено, що влада має намір виставити на аукціон 70,1 % акцій Хмельницькобленерго, хоча планувалося раніше – 45,01 %, 55 % Тернопільобленерго (раніше 25,99 %), 70 % Миколаївобленерго (45 %), 65 % Харківобленерго, 60 % Запоріжжяобленерго та 46 % статутного капіталу Черкасиобленерго.

Як повідомлялося, за словами старшого аналітика Dragon Capital Д. Сакви, нові іноземні інвестори в приватизації держпакетів шести обленерго брати участі не будуть (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 4.03).

Рынок автопроката Украины активно пошел в рост. «По нашим подсчетам, рынок показывает рост на 15–20 % ежегодно. Это связано в первую очередь с развитием транспортной инфраструктуры и соответственно ростом пассажиропотока в стране», – говорит председатель Ассоциации автопрокатных компаний Украины С. Луцкович.

На сегодняшний день объем рынка проката оценивается в 2 тыс. автомобилей. В ассоциации отмечают, что лидерами рынка являются те компании, которые вовремя омолаживают свой автопарк, то есть возраст их авто не превышает трех лет. Так, лидером является компания Sixt, автопарк которой состоит из 600 машин. Следом за ней идут компании Avis и Budget с 320 и 200 машинами соответственно. Главной тенденцией последних лет стал рост количества клиентов у локальных автопрокатных компаний. Связано это с тем, что уровень предоставляемых услуг в украинских компаниях не уступает международным, к тому же цены на аналогичные классы авто у национальных операторов чаще всего ниже. Чаще всего напрокат берут автомобили эконом-класса, хотя в сложных погодных условиях, например зимой, большим спросом пользуются внедорожники (*Finance.ua (http://news.finance.ua)*. – 2013. – 4.03).

Украинские предприятия привлекли инвестиций на 263,7 млрд грн в 2012 г. Об этом говорится в сообщении Министерства экономического развития и торговли.

«Главным источником финансирования капитальных инвестиций по-прежнему остаются собственные средства предприятий и организаций, за счет которых в 2012 г. освоено 59,2 % капиталовложений. Доля кредитов банков и других займов в общих объемах капиталовложений составила 16,1 %», – сказано в нем. Минэкономразвития отмечает, что за счет государственного и местных бюджетов освоено 9,5 % капитальных инвестиций. Доля средств населения на индивидуальное жилищное строительство составляла 8,3 % от всех капиталовложений. В сообщении говорится, что по сравнению с соответствующим периодом 2011 г. объем капитальных инвестиций в промышленность возрос на 7 %.

«Это, прежде всего, обусловлено увеличением (на 29,2 %) инвестиций в развитие добывающей промышленности и (на 5,5 %) в предприятия по производству и распределению электроэнергии, газа и воды, доля которых составила 11,6 и 10 % от всех капиталовложений в промышленность соответственно», – сказано в нем.

По результатам 2012 г. предприятиями и организациями всех форм собственности за счет всех источников финансирования освоено 263,7 млрд грн капитальных инвестиций, что составляет 108,3 % к соответствующему периоду 2011 г. (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 4.03).

У лютому від сплати Єдиного соціального внеску до Пенсійного фонду України надійшло 13,2 млрд грн. Про це повідомив директор департаменту пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики України М. Шамбір. За його словами, у лютому, так само як і в січні цього року, план надходжень до ПФУ було перевиконано.

«За оперативними даними, частка ЄСВ, перерахована до Пенсійного фонду, становила 13,2 млрд грн. Це 102,5 % від плану. Крім того, якщо порівнювати з лютим 2012 р., то над-

ходження також збільшилися на 8,5 %. Така стала позитивна динаміка дає змогу прогнозувати, що пенсійні виплати для всіх громадян будуть вчасними і виплачуватимуться в повному обсязі», – сказав він.

Разом із тим, за словами М. Шамбіра, на сьогодні підприємства мають перед Пенсійним фондом заборгованість як зі сплати єдиного соціального внеску, так і з компенсацій пільгових пенсій. І хоча це не позначається на поточних виплатах, проте заморожує кошти, що могли бути додатково використані для осучаснення і підняття пенсій.

«Сьогодні існує заборгованість перед Пенсійним фондом за сплатою єдиного соціального внеску в розмірі майже 3 млрд грн: 1,6 млрд грн зі сплати єдиного внеску (починаючи з 2011 р.) та 1,3 млрд грн зі сплати страхових внесків, що утворилася ще до 2011 р. Усі ці кошти, за умови сплати їх до ПФУ, стануть додатковим ресурсом при осучасненні й підвищенні пенсій, що дасть змогу поступово відходити від практики зрівнялівки», – сказав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 4.03).

Уже завершено аварійний ремонт після зимової негоди на чотирьох дорогах державного значення. Загалом ліквідовано ямковість на 95 % основних доріг загального користування державного значення. Залишилося відремонтувати 136 км основних автошляхів. Про це Прем'єр-міністру України М. Азарову доповіло керівництво Державного агентства автомобільних доріг України «Укравтодор».

Нагадаємо, що внаслідок несприятливих погодних умов цієї зими було значно пошкоджено дорожнє покриття. Загалом до початку проведення ремонтних робіт (12 лютого 2013 р.) було уражено ямковістю 2631 км основних доріг країни державного значення. Наразі вже повністю відремонтовано пошкоджені після різких перепадів зимових температур дороги Херсон – Джанкой – Феодосія – Керч, Красноперекопськ – Сімферополь, Улянівка – Миколаїв, Сімферополь – Феодосія (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 1.03).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Держбюджет України в січні 2013 р. було зведено з дефіцитом 1,636 млрд грн, який на 88,6 % профінансовано за рахунок внутрішніх джерел.

Згідно з даними Міністерства фінансів, у січні доходи держбюджету становили 23,201 млрд грн, видатки – 24,837 млрд грн. Мінфін нагадав, що в грудні 2012 р. дефіцит держбюджету зріс до 12,223 млрд грн. При цьому доходи держбюджету становили 40,414 млрд грн, проте видатки зросли до 52,637 млрд грн.

Як відомо, відповідно до закону про бюджет-2013, його доходи визначено в 362,83 млрд грн, зокрема за загальним фондом – 315,224 млрд грн, видатки – 412,061 млрд грн і 363,63 млрд грн відповідно. Дефіцит заплановано на рівні до 50,532 млрд грн, зокрема за загальним фондом – 44,535 млрд грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 1.03*).

В Україні за год на 15–30 % подорожали продукти питания. Эксперты утверждают, что продукты будут дорожать и дальше, передає News One со ссылкой на експертів. Хотя офіційно ціни в Україні за год не выросли (по даним Госслужбы статистики, мы имели дефляцію 0,2 %), но українці почувствовали, что продукты питания стали дороже. Так, по расчетам консалтингового агентства «ААА», еда подорожала на 12–15 %.

Мониторинг показал, что многие основные продукты действительно возросли в цене примерно на эту цифру. При этом премиум-сегмент – мясо высшего сорта (филейное, вырезка), сырокопченые колбасы, свежие овощи и фрукты – подорожали еще больше – до 25–30 %.

При этом аналитик продрынка М. Колесник (агентство «ААА») утверждает, что экономических оснований для такого большого подорожания нет. «Власть проводит жесткую политику сдерживания цен на социальные группы товаров: это

український хліб і батон, варені колбаси I і II сорту, курятина в тушках, молокопродукти і т. д., на них встановлена мінімальна торгова наценка в 10–15 %. По тому торгові мережі заробляють на продуктах преміум-сегмента, тих же СК колбасах, завишаючи на них ціни: мол, пусть богатые платят за бедных», – сказала вона.

По розрахункам директора інформкомпанії «ПроАгро» Н. Верницького, продукти на прилавках дорожають прежде всего от того, что растут производственные расходы: дорожает топливо, корма, повышаются зарплаты работникам, а не цены на сырье (например, свинина в живом весе подорожала в закупке за год примерно на 2 грн). Торговля же считает свои 15 % уже от новых оптовых цен, вот и получается больше. По товарам преміум-класа с покупателя берут по-максимуму (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 4.03).

Президент США Б. Обама підписав указ про примусове урізання витрат бюджету на 85 млрд дол. Про це повідомляє ВВС.

Як зазначається в повідомленні, і демократи, і республіканці виступали проти скорочень, але не змогли домовитися про прийняття більш збалансованого бюджету. У сенаті було заблоковано два різні плани вирішення проблеми урізання витрат і вжиття інших заходів зі скорочення бюджетного дефіциту. Республіканці проголосували проти пропозиції демократів про скорочення оборонного бюджету в майбутньому майже на 30 млрд дол. і про введення податку для осіб, прибутки яких перевищують 1 млн дол. Президент звинуватив сенаторів-республіканців у готовності швидше допустити скорочення бюджету, ніж «перекрити одну лазівку в оподаткуванні для багатих і впливових осіб» (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 2.03).

В Польше количество безработных в январе достигло почти 2 млн 300 тыс. человек, что составило 14,2 % работоспособного населения. Это самый высокий уровень

безработицы с марта 2007 г., согласно данным Главного статистического управления, показатель достиг 14,3 %.

Самый низкий уровень безработицы в Польше – 10,7 % – наблюдается в воеводстве Великая Польша, самый высокий – 22,3 % в Вармии и Мазурах (*Polskie Radio* (<http://www.radio-porusski.pl>)). – 2013. – 4.03).

Новоизбранный президент Кипра Н. Анастасиадис выступил категорически против списаний незастрахованных депозитов и гособлигаций в рамках программы финпомощи объемом 17 млрд евро. Как пишет газета The Wall Street Journal, новый министр финансов Кипра М. Саррис высказался еще более решительно о недопустимости списаний.

Напомним, большая часть средств, в которых нуждается Кипр, необходима для рекапитализации банков. Долг страны в результате может увеличиться почти до 150 % ВВП, поэтому обсуждаются варианты снижения задолженности Кипра, в том числе за счет обязательств перед частным сектором. К июню 2013 г. страна должна погасить 1,4 млрд евро по своим облигациям, поэтому, чтобы не допустить дефолта, все договоренности должны быть достигнуты до этого срока. Ранее «Корреспондент.biz» писал, что Кипр не хочет реформировать оффшорную экономику в ожидании кредита от РФ и ЕС (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2013. – 4.03).

Прибыль крупнейшего российского производителя алюминия сократилась почти в семь раз.

ОАО «РусАл» в 2012 г. получило чистую нормализованную прибыль в размере 274 млн дол. по сравнению с 1,829 млрд долл. в 2011 г., сообщили в компании. При этом выручка уменьшилась на 11,4 % (до 10,891 млрд дол.) по сравнению с предыдущим годом. По словам представителей «РусАла», производство первичного алюминия в прошлом году (4,173 млн т) осталось почти на уровне 2011 г. (4,123 млн т) (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>)). – 2013. – 4.03).

В Греции может начаться фармацевтический кризис, связанный с тем, что компании приостановили поставки лекарств в страну вследствие низких цен и неуплаты партнеров по счетам.

Уже сегодня в аптеках Греции не хватает сотен лекарств, и вскоре ситуация усугубится, пишет британское издание Guardian. Цены на лекарства в Греции ниже, чем в других странах Европы, а многие партнеры не платят по своим счетам, так что многие зарубежные поставщики приостанавливают сотрудничество.

Правительство Греции опубликовало список из 50-ти фармацевтических компаний, которые планируют приостановить поставки. В него вошли крупнейшие корпорации, например Pfizer, Roche, Sanofi и GlaxoSmithKline.

Более 200 лекарственных препаратов «пострадало» – среди них лекарства от артрита, гепатита С, антибиотики, антипсихотропные препараты, иммуномодуляторы и др. В результате греки обходят местные аптеки в поисках лекарств, которых нет в больницах. Красный Крест также собирается снижать поставки крови в Грецию, так как она не платит по своим счетам (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.02).

Сотни тысяч португальцев прошли маршем против мер жёсткой экономии. В одном только Лиссабоне в акциях протеста приняли участие полмиллиона человек. 200 000 оккупировали площадь Коммерции, где находится здание Министерства финансов. Правоцентристам, заставившим людей затянуть пояса в угоду «тройке» международных кредиторов, они спели «Грандула, вила морена», ставшую символом и гимном революции гвоздик.

Чтобы сократить бюджетный дефицит, были повышены налоги и урезаны зарплаты бюджетникам. При этом уровень безработицы в стране превышает 17 %, среди молодёжи – 40 % (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>). – 2013. – 3.03).
